

Neufeld Jenőné

Ez édesanyám, Neufeld Szerén velem a karján, amikor én egy éves voltam. Májusban készült a kép 1916-ban, Kolozsváron.

Az édesanyám szülei nem engedték, hogy édesanyámék összeházasodjanak, mielőtt az édesapám, Neufeld Jenő le nem katonáskodik. Befejezte az egyetemet, lekatonáskodott s azután rögtön, 1913-ban házasodtak, és körülbelül fél évre rá apámat ismét behívták katonának. Amikor

megszülettem, véletlenül éppen otthon volt szabadságon, utána megint kiment a frontra, és Isonzónál [lásd: isonzói harcok] fogságba esett. Amikor hazakerült, akkor én már három éves voltam, és megkérdeztem, hogy "Ki ez az ember?".

Édesanyám nem járt mikvébe. Volt egy hálósobájuk két külön ágygal, de szorosan egymás mellett, akkor az volt a divat. Minden zsidó házban így volt. Fejkendőt csak akkor hordott, ha a templomba ment, parókát egyáltalán nem hordott. Gyermekkoromban, még emlékszem, kontyot hordott, aztán később levágatta a haját. Eltérően édesapámtól, ő közvetlenebb, beszédesebb, általában jó kedélyű volt. Háziasszony volt. Nagyon sok szociális, társadalmi munkában vett részt.

Kolozsváron volt egy zsidó árvaház vagy inkább napközi otthon körülbelül 150-200 gyerekekkel. Valójában kevés volt köztük az árva, inkább szegénygyerekek voltak. Az édesanyám a nőegyletnek, amelyik fenntartotta a napközi otthont, volt az alelnöknője évekig. Még emlékszem, hogy amikor a kolozsvári zsidó kórházat felépítették és kezdték berendezni, akkor ott beállítottak vagy tíz-tizenkét szobába varrógépeket, és varrónők szabták és varrták a kórház részére a párnákat, párnahuzatokat, lepedőket. Édesanyám ott felügyelt, és adta ki a munkát nekik. Még ő szervezte meg a zsidó cionista női világszervezet kolozsvári fiókját, WIZO-nak hívták. Nagyon gyakran összejött Moshe Carmillyvel [lásd: Moshe Weinberger-Carmilly], aki mint főrabbi szintén foglalkozott ezekkel a zsidó szervezetekkel.

Az árvaházat a nőegylet tartotta fenn. Az anyagiakat adományokból biztosították. Labdaszerű [mint egy labdajáték, mindenkit bevonni akaró] teadélutánokat rendeztek, amelyeken kellett fizetni. Például édesanyám meghívta öt nőismerősét, és mindenki kellett fizessen egy előre meghatározott, nem komoly összeget, és egy-két órát beszélgettek. Az öt meghívott pedig köteles volt még öt-öt személyt hívni, akik szintén fizettek. Az volt az elv, hogy a következő öt meghívott sohase legyen olyan személy, akinél már voltak, hanem terjedjen ki az egész város zsidóságára. Csak a kimondottan nagyon szegény rétegeket hagyták ki, azokat segélyezték az összegyűlt pénzből. A férfiak hitközségi adót fizettek, nekik nem volt külön férfi szervezetük. Nagy része a nőknek nem járt olyan gyakran a zsinagógába, csak a kimondott ünnepnapokon, mint például az édesanyám is. Csak a nagyon vallásos nők jártak szombaton is.